

23 ON

ש.ל.

סיור חברי ועדת השירותים הציבוריים
במעברת תלפיות בירושלים, שהתקיים
ביום ג' ה' בתמוז תשי"ב - 1.7.52.

השתתפו:

- א. אלטמן - היו"ר
- ח. בן-אשר
- א. בדמן
- א. הכרכלי
- ב. הרצל
- ש. כפרית
- ב. כצנלסון
- ד. נצר

נוכחו:

- גב' אלינר
 - גב' ברדה
 - גב' מיטגורג
 - סר תפוחי
- עובדי מחלקת הקליטה של הסוכנות,
משרד הסעד ועיריית ירושלים
במקום.

גב' אלינר:

מנהל מחל' הקליטה
של הסוכנות

מחנה תלפיות הוא אחד המחנות הגדולים בארץ לפנאים, היה זה מחנה צבאי של האנגלים. בסוף שנת 1949, קיבלנו אותו והעברנו בו את 600 העולים שהיו בכפר-עציון, למרות שהיו בו 1000 מקומות. הובטח לנו להגדיל את המחנה עד כדי 2000 מקומות.

במשך הזמן, וכתוצאה מן הלחץ של העליה ההמונית שהגיעה ארצה, הוספנו צדיפים וצדיפונים עבור 1000 נפשות נוספות.

עם הפרוצט של סגירת בתי-עולים ועם הפסקת מתן הכלכלה לעולים, גם אנו הלכנו באותו קו, וביוני 1950, סגרנו את המטבח.

הגדלנו את המחנה הזה עד כדי 10,000 איש. הוספנו כל מיני מיננים ארעיים, אהלים, כדונים וכו'. אולם, היטלנו מיננים אלה בכל אזור ירושלים סיד עם גזא החורף הראשון. תמצאו כאן בלוקונים, צדיפים שבידיים - אשר מחלקת הקליטה של הסוכנות הקימה אותם - צדיפונים משפחתיים ועוד. כן הוספנו 1200 פחונים. פחון למשפחה.

תושבי מעברה זו הם מבני עליית צפון אפריקה - שהם האחוז הגדול ביותר - יוגוסלבים, רומנים ומאדצות אירופיות אחרות; אח"כ באה העליה מעיראק וקורדיסטאן. לחץ העליה היתה במלוא עצמתה, ולפיכך נאלצנו להשכין 2-3 משפחות בכל מיננה.

בקשר לצד הסוציאלי, תוכלו לשמוע מהשירותים הסוציאליים האחרים.

אנשי המקום מסודרים בכל מיני עבודות בעיר. אם הייתם כאן בשעות הערב, כי אז הייתם רואים כיצד האנשים חוזרים הביתה מעבודותיהם מהעיר, החיים במעברה עובדים על מסלול נורמלי, פרט לבעיה הכאובה והאיזומה - בעיית השיכון הארעי.

מספר האנשים שכושר עבודתם מוגבל, או חולים
כדוניים, או חולי שחפת ומין וכו', הוא

גב' ברהה:

350 איש בשני הסחנות.

ולבסוף, אני מרשה לעצמי לפנות אליכם
בבקשה להביא את בעיית המעברות בכלל על פתרונה, ואת בעיית השירותים
הסוציאליים בפרט, כדי לספק את הדרישות.

גב' מיטנברג:

מטעם עיריית ירושלים ברצוני להסב את תשומת לבכם למצב הקשה
בו אנו נתונים בקשר לקבלת עבודות דרך
לשכת העבודה. איננו יכולים לקבל עבודות קבועות דרך לשכת העבודה.
אנשים שהם בגיל 54 שנים, אינם מקבלים עבודה.

הי"ר א. אלטמן:

מהו אחוז האנשים שבגיל זה?

חשובה:

אנו רושמים מגיל 60 שנה. ובגיל זה יש
לנו קרוב ל-400 קשישים וקשישות, זה 1000 משפחות.

גב' מיטנברג:

שליש מספר זה של משפחות נמצא בטיפולנו.

א. הכרמלי:

ברצוני לשאול: מהו תקציבה של עיריית ירושלים
בענייני מעברה זו? אני משער שעיריית ירושלים,
בתור עירייה גדולה, ודאי שמקציבה מסהו לענייני המעברה.

ב) מהי האדמיניסטרציה הכללית והסוציאלית
במעברה, ומהו הסכום המוצא על כך?

גב' בצנלסון:

האם תוכלו לתת לנו את מספר האנשים שלמדו
בושר עבודתם, הם מחוסרי עבודה? והאם היו
אנשים אלו מעוניינים לעבוד אם הלינו מארגונים עבורם תעסוקה במקום?

חשובה:

אנו מאז מעוניינים. אנשים אלו היו ממילא
חדלים להיות עלינו למעמסה. אנו מחפשים
מפעלים עבורם, כי אנשים אלה הם ללא מקצוע, פשוט שבעבר הם היו סוחרים
וכו'.

ש. כפרית:

בקורנו בכפר-עציון, וכמוכן שראינו גם את
המוסד שם. ברצוני לדעת, מהי מידת ההצאה
של מעברת תלפיות במוסד זה?

חשובה:

אנו שולחים לכפר-עציון רק את האנשים
הגלמודים ביותר ואת האנשים שאינם מסוגלים
לעבוד.

אנו חושבים על הקמת מפעל כזה גם כאן
על סנת ללמד מקצוע ושהאנשים לא יפלו למעמסה.

גב' ברהה:

לפי ההסכם הקיים בכל הארץ, משרד הסעד הוא אשר
נתן את התקציב עבור המעברות. עיריית ירושלים
אמנם היא עירייה גדולה אך היא עניה. העירייה איננה מקציבה דבר עבור
המעברות.

א. הכרמלי:

אני מבדיל בין שפי תקציבים: תקציב אדמיניסטרטיבי
המוחזק על-ידי הסוכנות ותקציב המחנה. ברצוני
לדעת את מספר העובדים במחנה?

גב' טיטנברג:

אנו נותנים תקציב של 4000 ל"י בכלל. מתוך
תקציב זה אנו מכהלים את האדמיניסטרציה.

יש לנו תקציב סוציאלי ואותו אנו מחלקים
לשירותים סוציאליים ואדמיניסטרציה של משרד הסעד. התקציב האדמיניסטרטיבי
הוא 670 ל"י. סכום זה מתחלק למשכורות של 3 עובדות סוציאליות | מרכזת
אחת, שני מרכזים, שמש ושכר דירה.

א. הכרמלי:

אם אחלק סכום זה בין משכורות העובדים, יראה
איפוא שהמשכורות הן בסוכות ביותר.

מר תפוחי:

הסוכנות מחזיקה 22 עובדים: 4 חצרנים וחצרן
ראשי אחד, כלומר 5 חצרנים; 8 סניטרים (המנקים
את בתי-השימוש הצמודים); 1 נגור; 1 שרוב; 1 חשמלאי; והיתר הם עובדי
המזכירות והמדור. כל עובד כזה מקבל משכורת מ-100 ל"י עד 120 ל"י
לחודש.

א. הכרמלי:

האם נכון הוא שעיריית ירושלים הצרשה ככל
צריפון מסים עירוניים?

תשובה:

כן.
העירייה קיבלה על עצמה את השירותים
הסניטריים, היא מוציאה את האשפה וחייבת בעד נקיטת הרחובות. ואילו
הסוכנות - רואגת לנקיטת בתי-השימוש. הסוכנות משלמת בעד הארת הרחובות.
כן הסוכנות משלמת בעד כל סיוור חשמלי.

שכר הדירה 1,700 ל"י לפחון ו-5 ל"י לצריפון.

ג. כצנלסון:

האם ישנם ילדים שהם ללא עזרה חינוכית?

גב' אלינר:

הסיוור החינוכי במקום הוא משביע רצון.

הי"ר א. אלטמן:

מהו מספר הילדים במחנה?

גב' אלינר:

מספר ילדי גן הוא 500; מגיל 6-12 - 1245 ילדים;
מגיל 5-6 - 470 ילדים.

המספר הכללי של הילדים מגיל 0 - 12 הוא

3000.

בניני הגנים קיימים עוד מימים עברו, לפני

הם שמשו כבתי-עולים.

ג. כצנלסון:

אם כן אני מבינה, ש-176 ילדים שהם בגיל לימוד
חובה עדיין אינם מסודרים.

תשובה:

כן.